

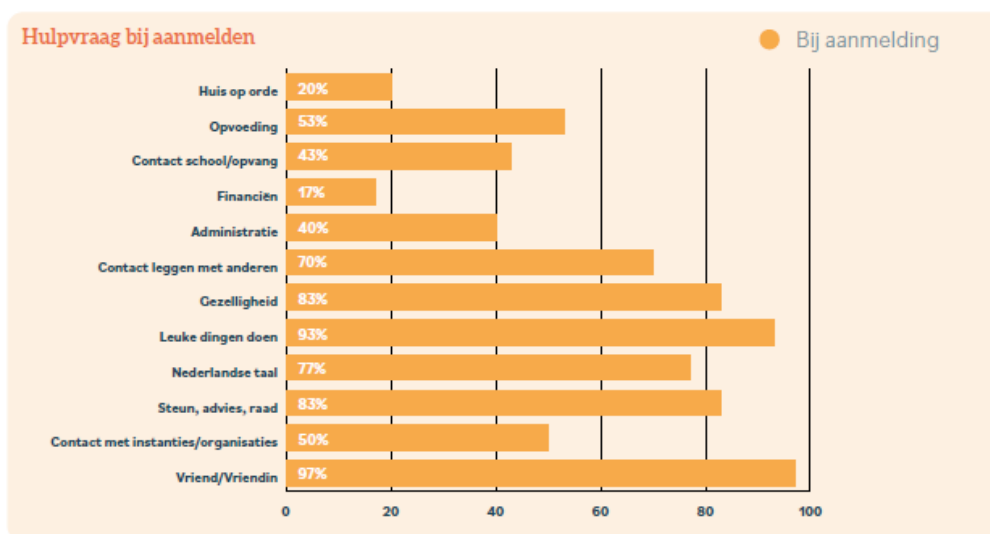
Impactmeting 2021

In dit document leest u over de stress, zorgen en vragen die gezinnen hadden in 2021. En over de gemaakte impact door vrijwilligers en coördinatoren van Samen Oplopen.

De vraag van de gezinnen

Als we kennismaken met ouders of jongeren vragen we hen aan te kruisen welke steun zij graag van Samen Oplopen willen.

In 2021 waren dit de vragen van gezinnen en jongeren:

We zien dat vrijwel alle ouders of jongeren het fijn vinden als de vrijwilligers als een **vriend of vriendin** voor hen kan zijn en dat deze leuke dingen komt doen met hun gezin en gezelligheid brengt. De behoefte aan verbinding en sociaal contact is dus het grootst. Het zegt iets over de eenzaamheid die mensen ervaren en over hun gevoel van welbevinden wat we terug zien in de scores op de 9 levensgebieden.

Daarna zien wij dat ze graag **steun, advies en raad** krijgen van de vrijwilligers en **hulp in de Nederlandse taal**. Daar komt een stukje praktische hulp om de hoek kijken. De vraag om **contact te leggen met anderen en met instanties** is ook belangrijk al is dat iets minder dan bovenstaande vragen. **Hulp in de opvoeding** wordt in de helft van de gevallen gevraagd. De stress voor de ouders ligt meer op de andere gebieden dan op de opvoeding. Dat sterkt ons in de gedachte dat alles met alles te maken heeft (generalistische/holistische zienswijze) en je eerst stress moet oplossen op andere gebieden dan opvoeding, zodat ouders weer lucht krijgen en vanzelf tijd en ruimte krijgen om goede aandacht aan hun kinderen te geven.

Het minst zien we vragen voor **hulp bij het huis op orde krijgen of de financiën**. Het huishouden kunnen de ouders vaak goed zelf. Hulp bij financiën krijgen ouders tijdens de aanmelding bij Samen Oplopen nog hulp van andere instanties. We zien wel dat die

financiële hulp tijdens het traject bij Samen Oplopen vaak wordt afgebouwd door instanties en de vrijwilligers, samen met de coördinator, daar wat van overnemen, als dat nog nodig is.

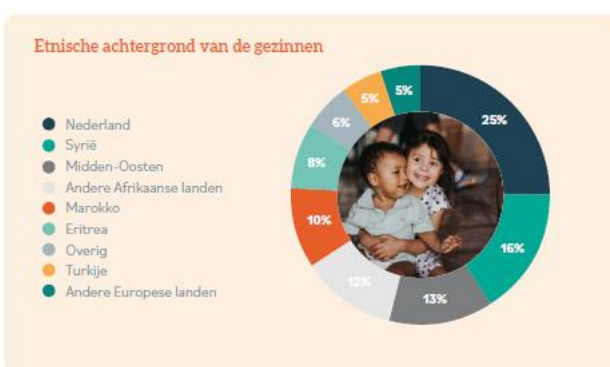
Impact

We vinden het belangrijk dat de inzet van de vrijwilliger en de professionele coördinator van Samen Oplopen aanwijsbaar verschil maakt in de levens van de gezinnen.

We volgen gezinnen op negen verschillende levensgebieden en willen we de volgende vier doelen bereiken bij de ouders, kinderen en jongeren: 1. ze worden zelfredzamer, 2. ze worden gelukkiger, 3. ze integreren en participeren en 4. de ouders en kinderen ontwikkelen zich gezond.

Hoe maken we impact?

Vrijwilligers lopen zo'n twee jaar mee in gezinnen en steunen ouders en kinderen of jongeren op een breed gebied. De coördinator, die een hulpverlenersachtergrond heeft, begeleidt het gezin en de vrijwilliger en gebruikt haar hulpverlenersexpertise in de begeleiding van het gezin of jongere of om te overleggen met eventueel betrokken hulpverleners. Samen Oplopen loopt veelal op met gezinnen die kampen met stressfactoren op meerdere gebieden. Veel gezinnen hebben moeite de samenleving te begrijpen. Bijvoorbeeld door een niet-westerse achtergrond.

Aangegeven stressfactoren waar gezinnen mee kampen in 2021

99	Alleenstaande ouders
197	Armoede (<130% van bijstand)
217	Klein sociaal netwerk
85	Verstandelijke of psychische beperking gezinslid
18	Lichamelijke beperking gezinslid

De meting

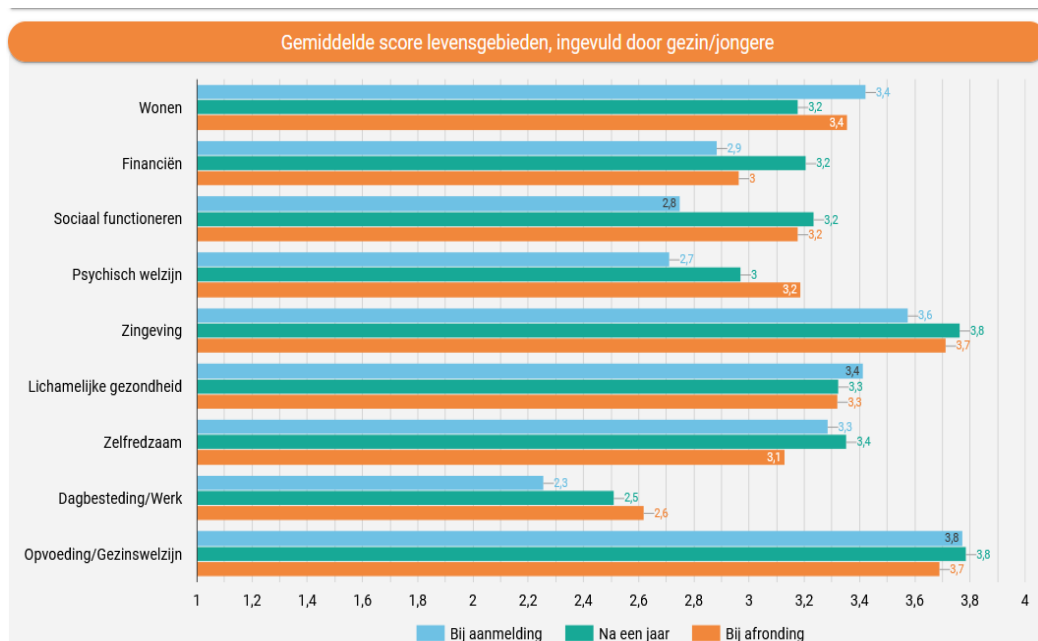
De meting die Samen Oplopen gebruikt is ontwikkeld voor het onderzoek naar Samen Oplopen van 2012-2014 door het lectoraat 'Participatie, Zorg en Ondersteuning' van de Hogeschool Utrecht (HU). Vanaf 2019 is de meting iets aangepast nadat we met elkaar een Theory of Change invoegden en 4 doelen formuleerden binnen stichting Samen Oplopen. De nieuwe meting is ontwikkeld samen met 'Avance Impact'.

Bij het aanmeldingsgesprek met een gezin vullen gezinnen een uitgebreide vragenlijst in. Dezelfde lijst vullen zij in bij de tussenevaluatie na 1 jaar en bij de evaluatie, als de coördinator de begeleiding van de koppeling afrondt. Ouders of jongeren antwoorden op 35 vragen met 1: helemaal niet mee eens, met 2: niet mee eens, met 3: een beetje mee eens of met 4: Helemaal mee eens.

We volgen de gezinnen en jongeren zo op 9 levensgebieden. Ook volgen we de effecten op onze 4 doelen. We beschrijven beiden hieronder.

De 9 levensgebieden

U ziet de uitkomst in onderstaande infographic met de duiding daaronder.

Wonen

Gezinnen wonen vrijwel allemaal in huurhuizen van de sociale woningbouw. Mensen zijn in eerste instantie heel blij met hun huis. We zagen in de Coronaperiode dat mensen minder tevreden werden met hun huis door de lockdowns of bijvoorbeeld doordat er gezinsuitbreiding kwam. Doordat er niet doorgestroomd kan worden naar een groter huis door de krappe woningmarkt zitten ouders klem. Na lange tijd komt er wat berusting.

Financiën

In coronatijd waren de instanties voor hulp bij financiën minder bereikbaar. Mensen hebben weinig te besteden en het is vaak lastig er grip op te krijgen of de ingewikkelde administratie en papieren daaromtrent te snappen.

Vrijwilligers spelen een belangrijke rol als er vertrouwen is: ze lezen samen met de ouders of jongeren post en papieren en helpen goedkope winkels te vinden of de financiën te begrijpen. Óf ze gaan mee naar instanties die ouders of jongeren helpen bij het beheren van hun financiën. Regelmatig geven vrijwilligers, in samenspraak met de coördinator, adviezen over wat nodig is om financieel goed rond te komen.

Sociaal functioneren

Dit is de op één na laagste score bij binnenkomst van de gezinnen. Gezinnen en jongeren hebben weinig mensen waar ze hun verhaal kwijt kunnen. Ze voelen zich eenzaam en geïsoleerd. Juist hierop maken de vrijwilligers veel verschil. Het is mooi om te zien wat er gebeurt als er een vrijwilliger in het gezin komt. Een mooie score, juist in coronatijd (van een 2,8 naar 3,2). Ondanks lockdowns is er contact geweest met vrijwilligers en coördinatoren. Al was het soms maar met bellen of beeldbellen. Mensen hadden het gevoel er niet alleen voor te staan.

71% van de gezinnen komt van origine uit een ander land. Er zijn veel vluchtelinggezinnen bij. Naast contact met vrijwilligers en coördinatoren hebben (ex)-vluchtelingen óók contact met mensen uit hun land van herkomst maar blijkbaar nam dat niet het gevoel van eenzaamheid weg omdat de 0-meting laag is. Vooral de contacten met Nederlandse mensen, de achtergrond van de meeste vrijwilligers en coördinatoren, maakt dat gezinnen en jongeren zich minder geïsoleerd voelen. Ook het groepswork bij 'start kansrijk' waarin (aanstaande) moeders elkaar ontmoeten helpt dat mensen zich minder eenzaam voelen.

Psychisch welzijn

Dit is een opvallend goede score als je kijkt naar dat deze score werd gegeven in Coronatijd met de lockdowns (van een 2,7 naar 3,2). We zien dat de verbinding met de vrijwilligers en hun netwerk reden is waarom ouders, kinderen en jongeren zich een stuk beter zijn gaan voelen.

Er zitten een paar gezinnen tussen die wél laag scoren bij de uitstroom (2 meting). Het gaat slechter met ze dan bij binnenkomst doordat er veel ellende tijdens de koppeling naar boven kwam. Deze gezinnen drukken de positieve uitstroom. De eindevaluatie (2-meting) had op dit gebied dus nóg veel beter kunnen zijn. Voor deze gezinnen hebben we extra hulp ingezet. Echter: júist bij deze gezinnen waar het slecht mee gaat is de vrijwilliger zo enorm belangrijk om in de buurt te blijven, het vertrouwen en vriendschappelijk contact is dan belangrijker dan ooit voor de gezinnen. Zie de casus van Isabel in het jaarverslag van 2021.

Vrijwilligers betekenen veel in het oplossen van een stuk eenzaamheid. Maar vluchtelingen blijven hun familie missen en dat kunnen we nooit helemaal voor hen oplossen.

Zingeving

Gezinnen scoren hoog bij binnenkomst, verbeteren iets door de inzet van Samen Oplopen en stromen met hele hoge cijfers uit. Ouderschap geeft hun leven zin. Zij ervaren hun leven als zinvol en dat wordt nog eens vergroot door alles wat de vrijwilliger en coördinator van Samen Oplopen samen met hen bewerkstelligen.

Lichamelijke gezondheid

Gezinnen en jongeren scoren hier, al bij aanmelding, redelijk goed op. De stress ligt veelal niet op lichamelijke gezondheid. Gezinnen en jongeren die wél lichamelijke klachten hebben en op dit gebied slecht scoren, halen hier het gemiddelde naar beneden. Opvallend is dat deze ouders óók slecht scoren op psychisch welbevinden. Lichamelijke klachten hebben impact op psychisch welbevinden (en vice versa) wat goed te begrijpen is.

Zelfredzaamheid

De vragen over zelfredzaamheid gaan over: post kunnen lezen, Nederlands kunnen schrijven of lezen, hulp vragen en weten te vinden, het huis kunnen schoonhouden en opruimen. Kortom: over je leven goed kunnen beheren op meerdere gebieden. Door de lockdowns (waardoor de kinderen veel thuis waren) was de hulp voor ouders en jongeren minder toegankelijk. Vrijwilligers konden minder mee naar instanties, want die waren dicht.

In de lockdowns waren de vrijwilligers zelf degenen die dan de zaken met de kinderen en ouders op pakten om hen te steunen en helpen. Als Samen Oplopen hebben we ook extra geïnvesteerd om te checken of iedereen een laptop of tablet had, snappen ouders het thuisonderwijs, weten ze hoe een computer kunnen gebruiken? Daar waar nodig regelden wij laptops of tablets voor kinderen en gezinnen.

Dat de eindevaluatie iets lager scoort dan de tussenevaluatie (na een jaar) verklaren we doordat ouders en jongeren het wellicht 'eng' vinden om dingen alleen te gaan doen als de coördinator de begeleiding gaat afronden.

Er zijn een paar gezinnen die bij uitstroom het echt nog niet alleen konden. In dat soort gevallen verlengen wij de koppeling of verwijzen wij het gezin of de jongere door naar hulpverlening. Hierdoor is de gemiddelde eindevaluatie iets lager dan als je alleen de gezinnen zou 'meten' die geen hulp meer nodig hebben bij afronding.

Dagbesteding/werk

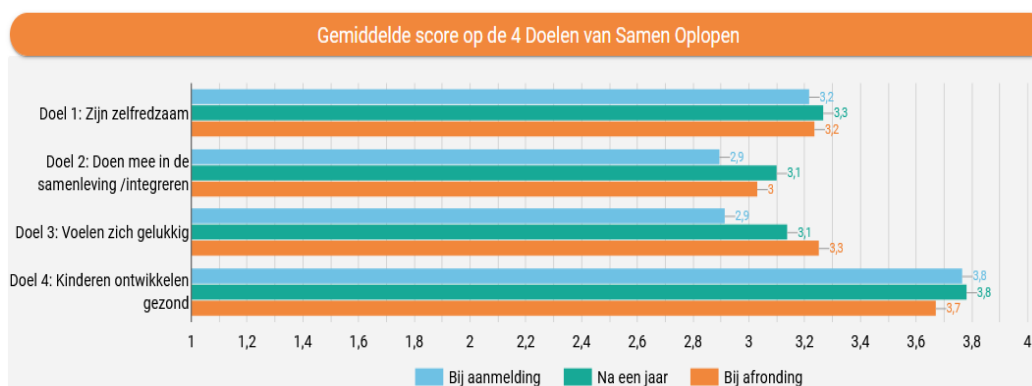
Dagbesteding en werk gaat over of een gezin de dingen kan doen op een dag die ze graag doen en of ze (vrijwilligerswerk of betaald werk) doen. Dit is de slechtste score bij aanmelding (2,3) van alle 9 levensgebieden. We zien een veel lagere score bij binnenkomst en ook een lagere uitstroomscore bij de eindevaluatie dan de jaren ervoor. We verklaren dat door de Coronatijd. Vrijwilligerswerk kon niet door gaan en ouders, kinderen en jongeren konden niet doen wat ze hadden willen doen. Ook waren er veel moeders bij de gezinnen die zwanger of alleenstaande waren en die daardoor niet goed konden werken (betaald of als vrijwilliger). Ze waren ook niet altijd blij met de invulling van hun dagen. Daarnaast werkten een aantal ouders en jongeren in de horeca en konden daar minder werken.

Toch zien we wel een duidelijke verbetering in de scores na 1 en 2 jaar (van 2,3 naar 2,6). De vrijwilligers helpen actief mee zoeken naar vrijwilligerswerk en werk. En de dagbesteding wordt leuker dankzij de gezelligheid en activiteiten die de vrijwilliger in het gezin brengt.

Opvoeding/gezinswelzijn

Ouders scoren hoog op dit gebied. Al bij de aanmelding (de 0-meting). Dat wil zeggen dat ze best tevreden zijn over hoe het gaat met de kinderen. Hun stress ligt dus blijkbaar niet op zorgen die zij hebben over hun ouderschap, gezin en de kinderen. Wij, als coördinatoren kunnen hier soms een ander beeld over hebben. Het is ook een cultuur gevoel, merken wij. Als Nederlanders kijken wij anders aan tegen goed ouderschap. Kinderen zaten in Coronatijd bijvoorbeeld veel binnen en veel achter schermjes. In onze Nederlandse cultuur vinden wij dat buiten zijn, samen spelen en bewegen belangrijk is. Als er vertrouwen is met de vrijwilliger zien ouders dat sommige dingen ook anders en beter kunnen. Dan zie je pas opvoedvragen ontstaan.

De 4 doelen van Samen Oplopen

Ook in 2021 zien we dat we alle doelen halen: ouders, kinderen en jongeren: 1. worden zelfredzamer, 2. worden gelukkiger, 3. integreren en participeren en 4. ontwikkelen zich gezond.

Alles is redelijk gelijk vergeleken met de andere jaren. En dat ondanks een vol jaar met lockdowns vanwege Corona. Doel 3 'gelukkiger voelen' scoort nóg beter in vergelijking met andere jaren.

Het verbonden zijn met een ander doet veel in het gevoel van geluk en 'niet-alleen' zijn. De aandacht en de zorg die vrijwilligers geven betekent veel voor mensen. Zij houden een warm lijntje ook na afronding van de begeleiding door de coördinator.

Rapportcijfers

Gezinnen geven bij de evaluatie rapportcijfers aan vrijwilligers en coördinatoren. We zien hoge scores voor beiden. Meer dan een 9 gemiddeld.

Rapportcijfers

Rapportcijfers van het gezin of de jongere aan de vrijwilliger na een jaar:

9,3

Rapportcijfers van het gezin of de jongere aan de vrijwilliger bij afronding:

9,2

Rapportcijfers van het gezin of de jongere aan de coördinator na een jaar:

9,3

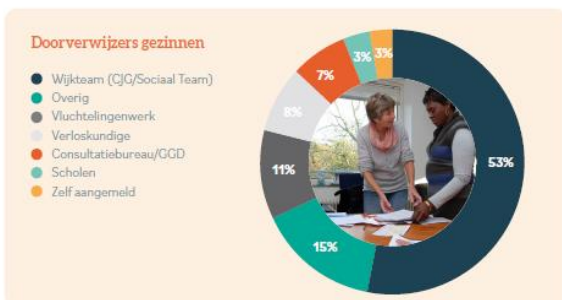
Rapportcijfers van het gezin of de jongere aan de coördinator bij afronding:

9

Gezinnen zijn enorm dankbaar. Als ze een cijfer kunnen kiezen dan kiezen ze een van de hoogste cijfers. Maar ook bij de open vragen (wat heb je gemist of zou je anders hebben gewild) geven mensen aan dat ze niks hebben gemist en dat ze heel blij zijn met de vrijwilliger, coördinator en alle steun en hulp.

We wijten het vooral aan de presentiebenadering die vrijwilligers en coördinatoren hanteren. Vrijwilligers en coördinatoren worden daar op getraind. Voor Samen Oplopen is deze benadering het hart van onze houding naar gezinnen en jongeren. Door de presentiebenadering worden vrijwilligers, maar ook coördinatoren, heel vertrouwd met het gezin of de jongere. Vrijwilligers trekken langdurig met hen op. Dat is echt anders dan een hulpverlener die maar kort komt en professionele grenzen hanteert. Samen Oplopen is laagdrempelig, vriendschappelijk en langdurig betrokken. Het is een ven mens-tot-mens contact. Vrijwilligers maar zelfs ook coördinatoren delen stukken uit hun eigen leven. Dat maakt het wederkerig. En dat wordt enorm gewaardeerd door ouders, kinderen en jongeren.

Neveneffect: verminderen van formele zorg

Doordat vrijwilligers en coördinatoren een lange tijd oplopen met gezinnen en jongeren met veel stress zien we dat de inzet van formele zorg vermindert. Doorverwijzers hoeven niet meer zelf zorg te verlenen óf kunnen de zorg verminderen of vroeger dan verwacht stoppen.

Slecht in 7% was signaleerde de coördinator van Samen Oplopen dat er extra hulpverlening nodig was en riep extra hulp in. Maar ook dat kan als preventie worden beschouwd. Want wát was er gebeurd als Samen Oplopen niet op tijd had doorverwezen?

Verminderen van zorg betekent een besparing van kosten. Een koppeling van Samen Oplopen kost €2.500 per jaar. Aan zorgkosten besparen we tussen de €20.000 en €90.000 per jaar per koppeling afhankelijk van de zwaarte van de problematiek. Zie daarvoor ons bestand 'casussen en kostenbesparing'